

שוני לניתוח תבניות היים, ואומר כי בהינתן די מידע – מספיק נתוני גלישה והיסטוריות קניות, מידע ממזלמות רשת והורעות דוא"ל – אפשר יהיה לנבא "פר" צים" באמצעות נוסחאות.

הספר החדש מתקבל עד כה בעיקר בביקורת קשה. ברבאשי משמיע טענות מרחיקות לכת שנשמעות יותר כמספיי זיקה מאשר כמדע. רבים אינם מבינים איך אחד האינטלקטואלים המשפיעים כיום משמיע לפתע מנגינה של "הכל צפוי הרשות נתונה", שעד כה שמענו בעיקר ממטיפי רת. עוד גורם מחשיר הוא הסיפורים הנעימים לאורן שמופיי עים בספרו, ושמוציגים כמה טענותיו באנקדוטות היסטוריות מאזורי טרנסילי והיסטוריות גלישה, וכלה במסלולי תנועה ותחבורה ובמחזורי כספים בשווקים. כאלה הוא מצא שיטתיות שהיתה כה עקבית עד שלדבריו הצליח לתרגמה למתמטיקה שיי מושיית ויפה. לסדר ומבנה שניכר בחברה כשמתבוננים בה מרחוק, ובאנשים פרטיים כשבוחנים אותם מהצד את מהלך חייהם.

לפי תיאוריית ה"פרצים", פעילי תם של אנשים בכל תחום מורכבת מצורות קצרים של פעילות אינטנסיבית ויצרנית, שביניהם תקופת ארוכת של שקט וחי סר מעש. אנשים וארגונים אינם עקביים ואינם יציבים. הם נעים בין השקט הממושך שמתווה את רוב חייו, לרגעים הרוחסיים שמשנים אותם ומכתיבים את מהלכם. תעותו ניכרת בטענה שהוא משמיע, שלפיה זה אינו רק עיקרון ערטילאי, אלא ככל שהוא מדויק כמעט ככלכלי מדעי הטבע, הוא מציע בספרו ארגו כלים ראי

לפי תיאוריית ה"פרצים", פעילי תם של אנשים בכל תחום מורכבת מצורות קצרים של פעילות אינטנסיבית ויצרנית, שביניהם תקופת ארוכת של שקט וחי סר מעש. אנשים וארגונים אינם עקביים ואינם יציבים. הם נעים בין השקט הממושך שמתווה את רוב חייו, לרגעים הרוחסיים שמשנים אותם ומכתיבים את מהלכם. תעותו ניכרת בטענה שהוא משמיע, שלפיה זה אינו רק עיקרון ערטילאי, אלא ככל שהוא מדויק כמעט ככלכלי מדעי הטבע, הוא מציע בספרו ארגו כלים ראי

אפשר לנבא את מהלך החיים? ספר חדש טוען שנמצאה הנוסחה שתסביר את הכל

ספר חדש טוען שנמצאה הנוסחה שתסביר את הכל

← כשנשאל אם ביקום קורים דברים באקראי, אלברט איינשטיין אמר ש"אלוהים אינו משחק בקוביות". פורטט גאמפ, בסרט הנודע הקרוי על שמו, מצטט את אמו שאמרה לו כי "החיים הם כמו בונבנויורה. אין לדעת מה תמצא בפנים". אז זהו, שכן אלברטילטלו ברבאשי, פרופסור לפי זיקה וביולוגיה, מחבר רבי-המכר "מקר שרים" ומהמדענים שמעוים להתחקות אחר נוסחתה החמקמקה של "המציאות", טוען שאיינשטיין צדק ואמא של פורטט גאמפ טעתה. בספר חדש הוא טוען שהצי ליה לגלות את התבנית שלפיה מתנהלים חיהים של אנשים, כמו גם היסטוריות של קהילות ותרבויות. והתבנית הזאת, ששמה הוא כשם ספרו שיצא בשבוע שעבר, היא ה"פרצים" – Bursts. חיים שבנויים מהרבה שגרה בינונית ובתוכה צברים קצרים של יצירה עילאית. הוא טוען שהתבנית פרי עלת לפי נוסחאות, ושאפשר, תיאורית, לנבא את מסלול החיים.

ברבאשי זכה לעיקר פרסומו בזכות תרומתו לחקר הרשתות. בספרו "מקושרים" משנת 2003 פיצח את חוקיותן הפנימית של רשתות באשר הן. הוא הראה

ישנם גם אנשים שחווים יותר מדי כאב, עד כדי כך שחיהם כמעט בלתי נסבלים. ישנה מחלה בשם "כאב ראש מקבצי", שבה סוכי לים מצרורות של גלי כאב באוויר העין. כמה נשים הגדירו את המצב הזה ככואב יותר מצירי לידה, וידוע על כמה מקרי התאבדות של אנשים שסבלו מהמחלה. חוקרי התופי עה אומרים שכנראה מדובר בחויה הכואבת ביותר שאדם יכול לחוות. חלק מהסובלים מכאב ראש מקבצי מוצאים הקלה במהלך ההתקפה בשאיפת חמצן נקי, או הורקת סר גים שונים של תרופות.

הכאב הוא מנגנון קריטי להישרדות שלנו. הוא זה שיוהיר אותנו בזמן שאנחנו מתחילים לדרוך על מסמר או נוגעים בדברים בעלי מטען חשמלי. ישנם גם כמה מצבי כאב שעדיין לא ברור מדוע הם כאלה. למשל, "ברייז פריז", "קיפאון מוח", אותו כאב ראש שעלולים לחוות כסאוכילים גלידה קרה מדי בקצב מהיר מדי. המונח הזה הוא שמה השגור של התופעה, הנה זה בא, ספנופאלטיין אנגני ליונאוראליגיה. לא ברור מה גורם לקיפאון ומה גורם לו להיעלם בתוך כ-30 שניות, אבל ההערכה היא שגם הוא משמש אזהרה מפני משהו לא בריא, וידוע שמי שאוכל את גלידת הפיסטוק שלו בקצב מתורבת ויכול להימנע מהכאב הזה. ודרך אגב, אם לא התאפקתם ואתם חווים קיפאון מוחי כרגע, אז פתרון שכמה מכורים לגלידה ממליצים עליו הוא להעביר את הלשון בתקיפות על תקרת החך.

אבל כפי שכל מנגנון מסתבר לפעמים, אצל גלידת הפיסטוק שלו בקצב מתורבת ויכול להימנע מהכאב הזה. ודרך אגב, אם לא התאפקתם ואתם חווים קיפאון מוחי כרגע, אז פתרון שכמה מכורים לגלידה ממליצים עליו הוא להעביר את הלשון בתקיפות על תקרת החך.

ישנם כמה מצבי כאב שאופייים עדיין לא הוסבר. למשל, קיפאון החוץ שתוקף בעת אכילה מהירה מדי של גלידה קרה מדי, ונעלם כעבור כ-30 שניות. מה שברור הוא שהוא משמש כאזהרה שנית.

← מדוע אנחנו כל כך מתאמצים להימנע מכאב? הרי יש סיבה לכך שהאבולוציה העניקה לנו את תחושת הכאב. בלעדיה לא היינו שורדים. תשאלו כל חולה בתסמונת CIPA, אם תצליחו למצוא מישהו כזה. CIPA היא הפרעה גנטית נדירה שידוע על פחות ממאה מקרים שלה בכל העולם, ושתיסי מינה עשויים להישמע כמו ברכה יותר מאשר כמו צרה: הסובלים מהתסמונת לא יכולים לחוש כאב, או אפילו הבדלים בטמפרטורות. מספרים שילדים הסובלים ממחלה זו ממשכים לחייך כשנשברת להם עצם או כשעוקרים להם שן, ומסוגלים לנשך לעי צמם את השפתיים עד זוב דם בלי להר" גיש, ואפילו תוך כדי שינה, ולא מנידים עפעף כשהם גומעים מרק רותח. ולא, CIPA אינה סוג של כוהעל אלא מצב מעייף ולעתיים קרובות קטלני. שכן, בלא תחושת כאב אין גבול לסוגי הצרות שאי פשר להיקלע אליהן. המוטציה שאחראית לתסמונת נמצאת בגן בשם NTRK1, שככל הנראה מפריע למערכת העצבים בגוף לתקשר כראוי עם המוח ולהעביר לו את אותות הכאב,

מתי הכאב טוב לבריאות?

ואיך זה לחיות בלי לחוש כאב בכלל

← מדוע אנחנו כל כך מתאמצים להימנע מכאב? הרי יש סיבה לכך שהאבולוציה העניקה לנו את תחושת הכאב. בלעדיה לא היינו שורדים.

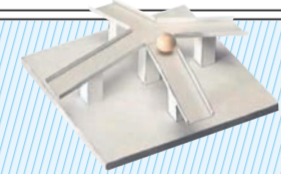
תשאלו כל חולה בתסמונת CIPA, אם תצליחו למצוא מישהו כזה. CIPA היא הפרעה גנטית נדירה שידוע על פחות ממאה מקרים שלה בכל העולם, ושתיסי מינה עשויים להישמע כמו ברכה יותר מאשר כמו צרה: הסובלים מהתסמונת לא יכולים לחוש כאב, או אפילו הבדלים בטמפרטורות.

מספרים שילדים הסובלים ממחלה זו ממשכים לחייך כשנשברת להם עצם או כשעוקרים להם שן, ומסוגלים לנשך לעי צמם את השפתיים עד זוב דם בלי להר" גיש, ואפילו תוך כדי שינה, ולא מנידים עפעף כשהם גומעים מרק רותח. ולא, CIPA אינה סוג של כוהעל אלא מצב מעייף ולעתיים קרובות קטלני. שכן, בלא תחושת כאב אין גבול לסוגי הצרות שאי פשר להיקלע אליהן. המוטציה שאחראית לתסמונת נמצאת בגן בשם NTRK1, שככל הנראה מפריע למערכת העצבים בגוף לתקשר כראוי עם המוח ולהעביר לו את אותות הכאב,

6

דיון: מות הבושה
רף המבוכה האנושית מונק. בעבר לא ראינו אנשים עוברים הלכות שניים פומבית בקניון, וגם מזמזמים בפרהסיה היו נפוצים פחות. כריסטין רוזן מהמגזין The New Atlantis מבכה במאמר ארוך ומנומק את דעיכת המבוכה, אחד הכלים שמבדילים אותנו מהבהמה, וטוענת שהדבר ישלך על החיים של כולנו. יש בזה משהו.

<http://bit.ly/cKnhzg>

7 אוכל: הדבר הבא – רוטב שוקולד
עובו אותם מאיפד. כשאתם מזהמים לאמריקה, נא לחזור עם דגימות מסדרת רוטבי השוקולד של אייבל. החברה הקטנה מקולורדו מבחירה שהרטבים מיעדים לא רק לגלידה אלא כמעט לכל סוג מזון שעולה על הדעת, מנאציוס ועד עוף בתנור. בסדרה: שוקולד תפוז, מנטה, סופי וצייליקינמון.

<http://bit.ly/cfivNc>

5 כפי: האשליות הטובות של 2010
2010 בקושי באמצע הדרך, אבל שלוש האשליות האופטימיות הטובות של השנה כבר הוכרוזו בתחרות שהאגודה האמריקאית למדעי הראייה מקיימת מאז 2005. במקום הראשון זכה המתמטיקאי היפני קוקיצי סוג'יהארה, שהציג גולות שמתפסות במעלה מגלשה, בסתירה לחוקי המשיכה. אבל רק לכאורה, כמובן. אפילו היפנים אינם יכולים לחוקי המשיכה.

<http://bit.ly/bzDVnD>

4 בלוג: פנאיקים אמנותיים
גים, בניגוד אלינו, הוא אבא למופת, וגם יצירתו לאללה. מדי יום, פחות או יותר, הוא מכין לבתו פנאיק בצורה אחרת. החביתיות שלו לובשות צורה של עגורן, של המבורגר, דבורה, גירפה או גשר עצום. היצירות המופלאות שלו מתועדות ועולות לבלוג רגע לפני שהילדה המתחקה שלו מסתערת עליהן.

jimspancakes.com

3 אדאג'ט: סוני יקרנים
הדגם החדש של המיני-לפטופ סוני VAIO קיבל מעבד משופר, עיצוב אלגנטי ומנגנון שמאפשר עבודה במאוזן ומאוורר של המסך, בדומה לאייפון. בלוג הטכנולוגיה Engadget לקח את הדגם החדש לסיבוב ומסכם: "יש פה דברים יפים. שתקלו בעצמכם אם זה שווה לכם 800 דולר".

<http://bit.ly/djK4fc>

2 הסעדה: לזניית 100 השכבות
מדי יום ב-13:30 שעות ניו יורק נכנסת לזניית 100 השכבות של השף מרק לאדנר לתנור. איחור יוביל לכך שהמגדל, שמורכב מ-50 עלי פסטה ו-50 שכבות רוטב, לא יספיק להתקרר ולהתייצב עד ארוחת הערב. הלזניה מוגשת במסעדת "ילד פוסטי" הניו-יורקית בחלק מהתפריט אחיד שמחירו 500 דולר.

<http://bit.ly/clRVGf>

1 טרנד: שדה במשרד
אם העניינים ימשיכו ככה, בקרוב לא נוכל לקנות ירקות בסופר. אחרי גידולי העגבניות הביתיים וגיות הירק הקהילתיות, "הניו יורק טיימס" מנשר על המילה האחרונה בתחום הירקות האורבנית: גיות במקומות העבודה. חברות כגון גוגל, יאהו ואפילו פפסיקו מחזיקות שטחי גידול משלהן, ומציעות לעובדים קצת עבודת כפיים לא מחייבת עם תגמול בדמות ירקות אורגניים טריים.

<http://mytl.ms/bBXnTv>

מה הלאה

אחרי רצ עדכונים מהשטח

